

ნინო მიქელაძე

ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
განათლებისა და მეცნიერების ფაკულტეტის დოქტორანტი

შფოთვის როლი უცხო ენის დაუფლების პროცესი

აპსტრაქტი

შფოთვა მეტად გავრცელებული ემოციური მდგომარეობაა. შფოთვა ძირითადად ჩნდება მაშინ, როდესაც პიროვნება მოცემულ სიტუაციას განიხილავს როგორც სახიფათოს მისი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისათვის. ცნობილია, რომ შფოთვის დონის ცვლილება ინდივიდუალურია და ასევე ინდივიდუალურია მისი გავლენაც სასწავლო მოქმედების ეფექტურობაზე. შფოთვა შეიძლება განვიხილოთ როგორც ენის ათვისების საკითხში მოტივაციის ერთ-ერთი ფაქტორი, თუმცა კავშირი შფოთვის სხვადასხვა დონესა და ათვისების ეფექტურობას შორის არ არის ერთგვარი. ჩვენ მიერ ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგების ანალიზმა აჩვენა, რომ საუკეთესო მაჩვენებლები ენაში აქვთ შფოთვის საშუალო დონის მქონე სტუდენტებს. დაბალი და მაღალი შფოთვის დონის მქონე სტუდენტებს კი გაცილებით დაბალი.

თავისი ემოციური მდგომარეობის აღსაწერად ადამიანი ხშირად იყენებს სიტყვა „შფოთვას“, მაგრამ არც კი ფიქრობს იმაზე, სინამდვილეში რას აღნიშნავს იგი. თუ ვთხოვთ, გაიხსენოს, სახელდობრ, რას განიცდიდა შფოთვის მდგომარეობაში, ძალიან ბევრი იტყვის, რომ სტანჯავდა ცუდი წინათგრძნობა, დელავდა, შეიძლება, ცახაცებებდა კიდეც. თითოეული აღწერილობა იმას მოწმობს, რომ შფოთვის ფენომენის საფუძველში დევს შიშის განცდაც, თუმცა შფოთვის მდგომარეობა სხვადასხვა ადამიანის შემთხვევაში შეიძლება გამოიწვიოს სხვადასხვა ემოციამ.

შფოთვა მეტად გავრცელებული ემოციური მდგომარეობაა. იგი ძირითადად მაშინ ჩნდება, როდესაც პიროვნება მოცემულ სიტუაციას განიხილავს როგორც სახიფათოს მისი მიზნების მისაღწევად, მას უჭირი ეპარება, რომ შეძლებს პროფესიული, ინტელექტუალური თუ ზნეობრივი პრობლემის გადაჭრას.

მკვლევრები არჩევენ შფოთვის სამ ძირითად ასპექტს:

1. შფოთვა, როგორც აქტიური ემოციური მდგომარეობა, გულისხმობს თავისებურ განცდას, რომელიც ჩნდება მომავალი მარცხის წარმოდგენის შემთხვევაში. მისი ფიზიოლოგიური და გარეგნული გა-

მოხატტულებაა გაფითოვება, კანკალი, ოფლიანობა, ძილის დარღვევა და სხვა.

2. შფოთვა, როგორც პიროვნების მახასიათებელი, ნიშანებს, რომ ადამიანები განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან პოტენციო, აღიქვან სიტუაცია როგორც საშიში. მაგ., ყოველგვარი შემოწმება, გამოცდა ზოგიერთი ადამიანის ძლიერ შფოთვას იწვევს, ემოციურად უფრო მდგრადი პიროვნება კი ნაკლებად მწვავედ განიცდის ამ სიტუაციებს. ეს თავისებური რეაქციები პიროვნების მუდმივ მახასიათებლად იქცევა.

3. შფოთვა, როგორც მოტივაციის ფაქტორი, გულისხმობს მის გავლენას რამე მოქმედების შესრულების ეფექტურობაზე. შფოთვის მეტისმეტად ძლიერი დონე ზრდის შეცდომების რაოდენობას; მეტისმეტად სუსტი დონე ინდიფერენტულს ხდის ადამიანს ქცევის მიმართ; შფოთვის საშუალო დონე კი ქნის ოპტიმალური მოტივაციის პირობას, ხელს უწყობს პიროვნების შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოვლენას.

ბოლო დროს განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევენ ფრუსტრაციას, როგორც ემოციური სტრესის ერთ-ერთ სახეს. ფრუსტრაცია ვლინდება მაშინ, როცა მოტივირებული ქცევა წააწყდება წინააღმდეგობას, ე.ი. როცა მოტივი დაუკმაყოფილებელი რჩება. ფრუსტრაციის მდგომარეობას ახლავს შფოთვის მაღალი დონე. თუმცა შფოთვის მდგომარეობა მხოლოდ ფრუსტრაციასთან დაკავშირებით არ განიხილება. ის ხშირად ინფორმაციას აწვდის პიროვნებას იმის შესახებ, რომ მისი „მე“ საფრთხის წინაშე დგას. ამ შემთხვევაში შფოთვა ხშირად დაბრკოლების გადალავის მოთხოვნილებას ბადებს. ამდენად, შფოთვის ემოციური მდგომარეობა ყო-

ველთვის უარყოფით როლს არ ასრულებს. დღესდღეობით საბოლოოდ უკუგდებულია შეხედულება, რომ ემოციებს მხოლოდ მადეზორგანიზებელი ფუნქცია აკისრია. იზარდის აზრით, ყოველ ემოციას აქვს მაორგანიზებებლი და ადაპტაციური ფუნქცია და მათ კავშირი აქვთ „მე“-ს ცენტრალურ წარმონაქმთან, მის ბირთვთან (იზარდი, 1990, გვ. 99).

ამერიკული პედაგოგიური ფსიქოლოგია ფართოდ იყენებს სწავლების ფსიქოლოგიის მონაცოვარს, შეაქვს გარკვეული კორექტივები ცხოველებზე ჩატარებული ექსპერიმენტების განზოგადებაში. ამ თვალსაზრისით საინტერესოა ლინდგრენის, პედაგოგიური ფსიქოლოგიის პოპულარული სახელმძღვანელოს ავტორის, შეხედულებები (ლინდგრენი, 1962). ლინდგრენის მოსაზრებით, შფოთვა ერთერთი ეფექტური ფაქტორია სასწავლო პროცესში. იგი ვითარდება მაშინ, როდესაც ძირითადი მოთხოვნილებები შეფერხებულია, „ბლოკირებულია“, ფრუსტრირებულია ან ამ საშიშროების წინაშე დგას. ლინდგრენი ყოველთვის უსვამს ხახს, რომ შფოთვა სოციალიზებული ემოციაა - იგი ვითარდება არა ბიოლოგიური მოთხოვნილებების შეფერხების (მაშინ ჩვენ საქმე გვაქვს შიშთან და ბრაზთან), არამედ უფრო მაღალი დონის მოთხოვნილებების (სტატუსის, თვითგამოხატულების) ბლოკირების გამო. ამდენად, იგი სპეციფიკური ადამიანური ემოციაა და გულისხმობს ინტელექტუალური განვითარების გარკვეულ დონესა და საკმაოდ განვითარებულ სოციალურ ურთიერთობას, უფრო ზუსტად, იმის ნათლად გაცნობიერებას, რომ ესა თუ ის ქცევა შეიძლება არ შეეფერებოდეს მშობლებისა თუ მასწავლებლის მოლოდინს, იწვევდეს ბავშვისათვის ავტორიტეტული პიროვნების იმედგაცრუებას, მისი

ქცევის დაბალ შეფასებას. ამის გამო ბავშვები, მოზარდს სავსებით ბუნებრივად უწნდება შფოთვა.

შფოთვა, ამასთანავე, აღძრავს ქცევის მოტივს (ფარბერი, 1956; ტეილორი, 1953). ერთი და იგივე სტრესული სიტუაცია განსხვავებულ ინდივიდებთან განსხვავებულ ემოციას იწვევს, რაც, თავის მხრივ, განაპირობებს განსხვავებულ ქცევათა მოტივაციას. ელისონის ექსპერიმენტებმა დაადასტურა, რომ შფოთვის მატება იწვევს ტესტების გადაწყვეტის მაჩვენებლების გაუმჯობესებას (ელისონი, 1970, გვ. 26-37). სხვა მკვლევართა მონაცემების მიხედვით, შფოთვა ხელს უშლის ინტელექტუალური უნარების შემუშავებას; შფოთვის მაღალი დონე ხელს უწყობს მარტივი მასალის დასწავლას, მაგრამ აფერხებს როგორი მასალის დაუფლებას; იგი არაა სტაბილური ფაქტორი, რადგანაც სხვადასხვანაირად მოქმედებს სხვადასხვა ინდივიდთან.

სხვა მოსაზრებით, რომელიც ეყრდნობა ექსპერიმენტებს, ნერვოტული შფოთვის შემთხვევაშიც კი, როდესაც ბავშვები შიშის რეაქცია აქვს ყოველ ახალ შეგუებით ამოცანაზე, შფოთვა, როგორც ფაქტორი, ხელს უშლის სწავლის პროცესს მხოლოდ სრულიად ახალ სიტუაციაში. სამაგიეროდ, ბავშვები, რომლებსაც საერთოდ ახასიათებთ „შფოთვის მაღალი დონე“, ანალოგიური ამოცანების გამეორებით მიწოდებისას სწრაფად აუმჯობესებენ შედეგებს (ტეილორი, 1953).

ასე რომ, ემოციის ნორმალური გამოვლინება ემსახურება მოსწავლის ქცევის მიზანდასახულ ორგანიზებას, რაც მნიშვნელოვანია სწავლის პროცესისათვის. მეორე მხრივ, მარცხით გამოწვეული უარყოფითი რეაქცია პედაგოგიურად ხელსაყრელად უნდა მივიჩნიოთ, რადგანაც ხელს უწყობს უფრო რეალისტური მიზნების და-

სახვას, მოთხოვნათა დონის რეალურ შესაძლებლობამდე დაყვანას, იწვევს ქცევის ისეთ რეორგანიზაციას, რომ მიიღწევა ქცევის დამაკმაყოფილებელი შედეგი.

უამრავი ნაშრომი არსებობს აკადემიური მოსწრებისა და შფოთვის ურთიერთდამოკიდებულების შესახებ. ხშირად დიდი აუდიტორიის წინაშე მდგომი ნერვიულად ელოდება თავის პირველ გამოსვლას, დელავს, შფოთავს, თითქოს გული საგულიდან ამოვარდნას დამობს. შფოთვის რეალური პრობლემა ის არის, რომ ასეთ დროს ზოგჯერ ადამიანი ცდილობს თავი აარიდოს შიშისა თუ მარცხის უსიამოგნო განცდას და მარტივად წყვეტს ყველაფერს - ამცირებს ან საერთოდ წყვეტს აქტიურობას, დგება ჩრდილში. ამით კი პრობლემა კიდევ უფრო იზრდება, ადამიანს კიდევ უფრო უძლიერდება საკუთარი სისუსტის განცდა და, აქედან გამომდინარე, შფოთვის დონეც მატულობს, რადგანაც დარჩა რადაც გაუკეთებელი, რაც მან ვერ შეძლო.

გამოკვლეული გვიჩვენებს, რომ ენის შესწავლის პროცესში წარმატებებს განაპირობებს ორი ძირითადი ფაქტორი:

1. საკუთარი თავის, ნიჭისა და უნარის რწმენა;
2. ზომიერი შფოთვის დონე.

შფოთვას იწვევს როგორც შინაგანი, ასევე გარეგანი ფაქტორები:

შინაგანი ფაქტორი - საკუთარი თავის შეფასება. მაგ., შემსწავლელი ფიქრობს: „იქნებ, არა მაქვს საკმარისი ნიჭი უცხო ენის შესასწავლად“.

გარეგანი ფაქტორი - სხვა ადამიანების შეფასების გათვალისწინება. შემსწავლელს აფიქრებს ხალხის აზრი: „რა

უნიჭოა, ერთი წინადაღებაც კი არ შეუძლია წარმოთქვას გამართულად“.

ასეთი სუსტი ნებისყოფის ადამიანების პრობლემა არის ის, რომ საკუთარი სუსტი ეგოს დასაცავად თითქოს მუდმივ მზადეოფნაში არიან. ისინი გამუდმებით აგებენ „რაღაც „დამცავ კედლებს“, რომლებიც ენის დაუფლების დროს ბარიერად იქცევიან, და სწორედ მათი მოშორება, მათგან თავის დაღწევა იწვევს შფოთვას.

მაღალი შფოთვის დონის მქონე ადამიანები ძლიერ განიცდიან, როდესაც მათ უხდებათ უცხო ენაზე საუბარი სხვა ადამიანების თანდასწრებით, შიშობენ არ გახდნენ საზოგადოების დაცინვის საგანი. ეს გრძნობები შეიძლება შევადაროთ ახალი კაბის პირველად ჩატანას. ბავშვებს უხარიათ და კოხტაობენ, მოზრდილი ადამიანი კი ხშირად უხერხულობას განიცდის, დელავს, ითვალისწინებს სხვების რეაქციას. ასე რომ, რაც უფრო ბავშვურია ადამიანი, მით უფრო უაღვილდება ენის შესწავლა (ალხაზიშვილი, 1988).

ზრდასრული ადამიანი შეიძლება ააღელვოს იმან, რომ, მიუხედავად რამდენიმე თვის მეცადინეობისა, ვერ გამოთქვამს ამა თუ იმ აზრს გამართულად, უჭირს ურთიერთობა. ერთი სტუდენტი ამბობს: „თავს იმედგაცრუებულად და დამცირუბულად ვგრძნობ, როდესაც ზრდასრული, განათლებული, საინტერესო პიროვნება საუბრობს, როგორც „ახლადენაადგმული ბავშვი“. აი აქ იწყება თავმოყვარეობის შელახვა, პიროვნებას ეუფლება სირცხვილის გრძნობა, რომ „ვერ შეძლო ენის დაუფლება“. ასეთი შეუთანხმებლობა მცდელობასა და შედეგს შორის იწვევს შფოთვის დონის ამაღლებას.

სხვადასხვა პიროვნელ თვისებას შეუძლია გააძლიეროს შფოთვის დონე ენის შესწავლის დროს. სრულყოფილების მოყვარულები უველავე მეტად განიცდიან ენის შესწავლის ამა თუ იმ საკითხში წარუმატებლობას. მათი კრიტიკული „მე“ მუდმივად სჯის მათ მოქმედ „მე“-ს. შფოთვის დროს რაღაც ბარიერი ჩნდება, რომელიც ხელს უშლის აზროვნების პროცესს. მაგ., სტუდენტმა იცის რაღაც სიტყვა, უსწავლია, მაგრამ საჭირო მომენტი ვერ იხსენებს მას. ასეთ დროს შფოთვის დონე უმაღლეს წერტილს აღწევს და ამას შეიძლება გამანადგურებელი შედეგიც მოჰყვეს.

იმისათვის, რომ დაგვეღგინა შფოთვის როლი უცხო ენის ათვისების პროცესში, გავზომეთ სტუდენტების შფოთვის დონე და შევადარეთ მათი წარმატების დონეს უცხო ენის ათვისების საკითხში.

ექსპერიმენტის ჩასატარებლად გამოვიყენეთ სპილბერგერის სკალა. ექსპერიმენტი ჩავატარეთ ქ. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უცხო ენის სპეციალობის I კურსის სტუდენტებთან. კვლევისას სტუდენტებს დავურიგეთ სპეციალური კითხვარი სახელწოდებით „თვითშეფასების სკალა“ (ფსიქოლოგიური ტესტების ენციკლოპედია, 1987). დავალების პირობა ასეთი იყო: „როგორ გრძნობთ თავს ჩვეულებრივ?“. კითხვებზე დიდხანს ნუ იფიქრებთ, რადგანაც სწორი ან არასწორი პასუხი არ არსებობს“.

დავალების შესრულებისათვის სტუდენტებს პქონდათ 7-8 წუთი.

თვითშეფასების სკალა

გვარი -----

თარიღი -----

- ა. არა, ეს ასე არ არის
- ბ. ვგონებ, ასეა
- გ. მართალია
- დ. აბსოლუტურად მართალია

		ა	ბ	გ	დ
1	განვიცდი სიამოვნებას	1	2	3	4
2	ძალიან მაღე ვიდლები	1	2	3	4
3	შეიძლება ადვილად ავტორდე	1	2	3	4
4	მინდა სხვებივით ბედნიერი ვიყო	1	2	3	4
5	ხშირად ვაგებ, რადგანაც არც ისე უცებ ვდებულობ გადაწყვეტილებებს	1	2	3	4
6	ჩვეულებრივ თავს მხედ ვგრძობ	1	2	3	4
7	ჩვეულებრივ მშვიდი, აუდელვებელი და კონცენტრირებული ვარ	1	2	3	4
8	მოსალოდნელი სირთულეები ძალიან მაღელვებს	1	2	3	4
9	უმნიშვნელო რამესაც ძალიან განვიცდი	1	2	3	4
10	თავს ბედნიერად ვგრძნობ	1	2	3	4
11	ყველაფერი ძალიან ახლოს მიმაქვს გულთან	1	2	3	4
12	საკუთარი თავის რწმენა მაკლია	1	2	3	4
13	ჩვეულებრივ, თავს უსაფრთხოდ ვგრძნობ	1	2	3	4
14	ვცდილობ თავი ავარიდო კრიტიკულ სიტუაციებს	1	2	3	4
15	ზოგჯერ პესიმიზმი, სასოწარკვეთილება მიპყრობს	1	2	3	4
16	კმაყოფილი ვარ	1	2	3	4
17	უბრალო წერილმანიც კი იქცევს ჩემს ყურადღებას და მაღლელებს	1	2	3	4
18	იმედგაცრუებას ისე ძლიერ განვიცდი, რომ შემდეგ დიდხანს ვერ ვივიწყებ მას	1	2	3	4
19	გაწონასწორებული ადამიანი ვარ	1	2	3	4
20	ძალიან ვდელავ, როდესაც ჩემს საქმეებსა და საზრუნავზე ვფიქობ	1	2	3	4

ფორმულა: პიროვნული შფოთვა = 1 - 2+35

1 - 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 20.

2 - 1, 6, 7, 10, 13, 16, 19

შფოთვის დონის გამზომი ტესტის შედეგები დავითვალეთ და დავაჯგუფეთ სამ ნაწილად: დაბალი (1-დან 30-მდე ქულა,

საშუალო (31-დან 45-მდე), და მაღალი შფოთვის დონე (46-ის ზევით). ამის შემდეგ თითოეული ჯგუფის მონაცემები შე-

ვადარეთ ამავე სტუდენტების აკადემიურ ნიშანს. მათი პროცენტული მაჩვენებლები

შფოთვის დონე	მოსწავლეთა რაოდენობა	აკადემიური ნიშანი უცხო ენაში
1 დაბალი	20 (10%)	4,4
2 საშუალო	120 (60%)	4,8
3 მაღალი	60 (30%)	4,1

ცხრილის მიხედვით, მოსაზრება შფოთვის მნიშვნელობის შესახებ შეიძლება ასე ჩამოყალიბდეს: შფოთვის საშუალო დონე (ზომიერი შფოთვა) აძლიერებს სწავლის მოტივაციას, ხელს უწყობს სოციალური უნარების შეძენას. ის სტუდენტები, რომლებიც ნაკლებად განიცდიან ამ ემოციას, უდარდებილი არიან თავიანთი ქცევის შეფასების მიმართ და სწავლაში ნაკლებ წარმატებას აღწევენ. ზედმეტად ინტენსიური შფოთვა კი იწვევს სასწავლო ქცევის დეზორგანიზაციას, ხელს უშლის ინტელექტუალური უნარების შემუშავებას და აქვთოთხს წარმატების დონეს. სტუდენტი იძნევა, ვერ ავლენს ცოდნას, ავიწყდება საჭირო ინფორმაცია და ა. შ.

საინტერესოა, თვით სტუდენტები რას ფიქრობენ ამის შესახებ:

„ოუკი კარგ, სასიამოვნო გარემოში ხარ, ყოველთვის სწავლობ რადაცას“.

„თავისუფალ გარემოში უფრო ნაყოფიერად ვსწავლობ. მესსნება დაძაბულობა და ვცდილობ, რაც შეიძლება მეტი ვისაუბრო უცხო ენაზე. ეს კი ძალიან მნიშვნელოვანია“.

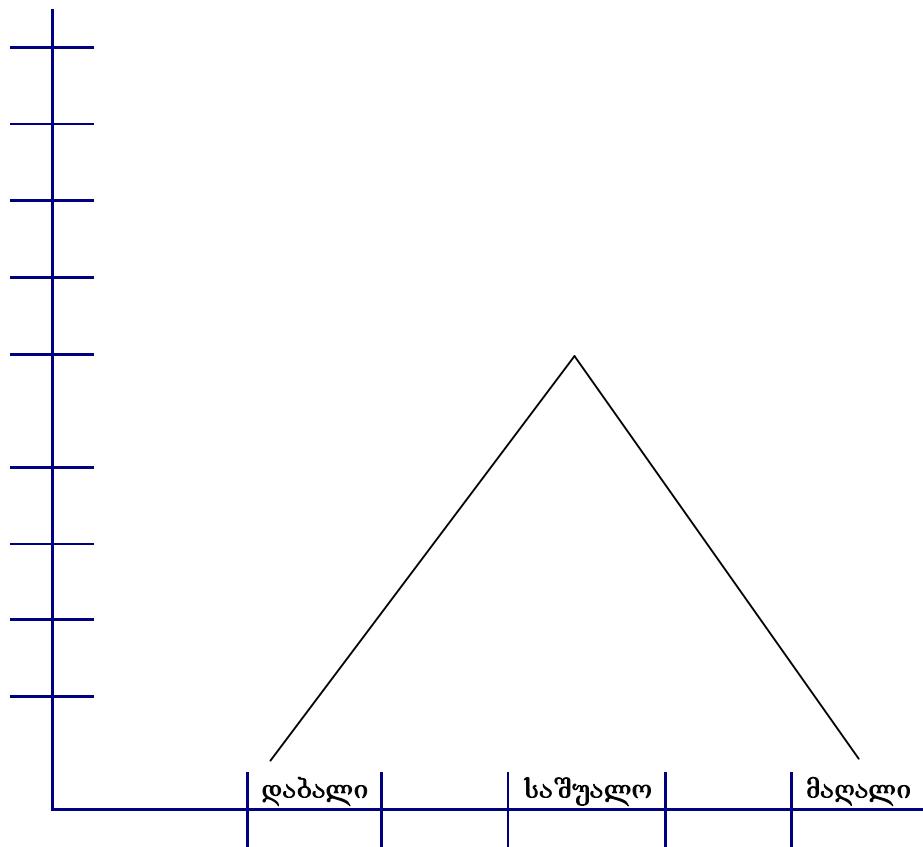
„როდესაც პედაგოგი ცდილობს წინა პლანზე წამოსწიოს ჩვენი შესაძლებლობები და არა ნაკლი, ჩვენ ადარა ვართ დაძაბულები და თავს მხენედ ვგრძნობთ, არ ვდელავთ, გაბედულებაც მეტი გვაქვს, გვეხსნება უცხო ენაზე საუბრის კომპლექსიც“.

მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

„ზოგჯერ ყველაფერს ვერ ვგებულობ და თავს უხერხებდად ვგრძნობ. ვდელავ, ვშფოთავ, ვხვდები, რომ ლექსიკური მარაგი აღარ მყოფნის საუბარში მონაწილეობის მისადებად“...

ჩვენი ექსპერიმენტის ძირითადი მიზანი იყო იმის დაღვენა, თუ რა გავლენას ახდენს შფოთვა უცხო ენის დაუფლების პროცესში. როგორც აღმოჩნდა, დამოკიდებულება შფოთვის სხვადასხვა დონესა და წარმატებულობას შორის განსხვავებულია. ეს კი ნიშნავს, რომ შფოთვის დაბალ დონეზე ქცევა არაეფექტურია – ადამიანი, უბრალოდ, არ არის მოტივირებული, დაინტერესებული შედეგით; აქტივაციის მომატებით სწავლის ეფექტურობა იზრდება და თავის ოპტიმალურ დონეს აღწევს. ე. ი. ადამიანი თავის საუკეთესო შედეგს აღწევს; მაგრამ შფოთვის შემდგომი მომატებისას მოსწავლე კარგავს ქცევის შესრულების ეფექტურობას, ვერ ავლენს თავის შესაძლებლობებს.

ჩვენ მიერ მიღებული შედეგები კარგად მიესადაგება ცნობილ ერქს-დოდსონის კანონს, რომლის მიხედვითაც შფოთვის დონე გარემოულწილად უკავშირდება შესრულების ეფექტურობას.

შფოთვის

ჩვენი ექსპერიმენტის შედეგების ანალიზმა აჩვენა, რომ შფოთვის საშუალო დონის მქონე სტუდენტებს საუკეთესო მაჩვენებლები აქვთ უცხო ენის შეთვისების

დონე

საკითხში, შფოთვის დაბალი დონის მქონე სტუდენტებს კი – გაცილებით დაბალი.

ბამოყვებული ლიტერატურა

- ალხაზიშვილი, 1988 – Алхазишилии, А. А., Москва, Просвещение, 1988 г., 'Основы овладения устной иностранной речью~.
- იზარდი, 1990 – Изард, К., Санкт-Петербург, 1990 г., 'Психология эмоций~.
- ფსიქოლოგიური ტესტების ენციკლოპედია, 1987 – Энциклопедия психологических тестов (личность, мотивация, потребность) Москва 1987 г.
- ელისონი, 1970 - Ellison, D.E ., 'Test anxiety, stress, and intelligence-test performance", Canadian Journal of Behavioral Science/Revue comedienne des Sciences du comportment Vol 2(1) 1970.
- ფარბერი, 1955 – Farber, I. E. The role of motivation in verbal learning and performance. 1955
- ფარბერი, 1956 – Farber, I. E., Spense K., Effects of Anxiety, Stress, and Task Variables on Reaction Time, 1956, online article.
- ლინდგრენი, 1962 – Lindgren, H. C., ~. Publisher: John Wiley & Sons. Place of Publication: New York. 1962
- სპილბერგერი, 1983 – Spielberger, C.D., New York Academic press., 1983. 'the effects of manifest anxiety on the academic achievement of college students, Mental Hygiene ,46.
- ტეილორი, 1953 – Taylor, J.L., 'A personality scale of manifest anxiety~, journal of abnormal and social psychology.1953

Nino Mikeladze

Batumi State University

THE ROLE OF ANXIETY IN SECOND LANGUAGE LEARNING

ABSTRACT

As we use language , we express our identities in ways that make us vulnerable to the reactions and opinions of others. This process involves risk taking that can cause us to inhibit our use of language. Second language users experience this phenomenon. In the classroom language learners may be severely impacted because of their tenuous knowledge of the language. As a result their language growth may be unduly delayed and they may refrain from engaging in active learning of content. In our experiment we investigated the level of anxiety in second language learners by Spill Berger's method. WE compared results to the academic marks in foreign language. Analysis showed that excellent marks had students with normal level of anxiety and students with low or high levels of anxiety had worse marks. Or results coincides to the famous law of Jerks Dodson. So, it is especially important to provide a low anxiety environment so that motivation for learning is increased and schooling remains as anxiety reduced as possible.